

Total number of printed pages – 12

63 (FY)SEM-3/MIN/EDNMIN2014A

2025

EDUCATION

Paper : EDNMIN2014A

(Development of Education in India)

Full Marks : 70

Pass Marks : 28

Time : Three hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

1. Choose the correct answer : $1 \times 10 = 10$

শুদ্ধ উত্তৰটো বাছনি কৰা :

(a) The main aim of Vedic education was –

বৈদিক শিক্ষাৰ প্ৰধান লক্ষ্য আছিল —

(i) Attainment of Salvation

মুক্তি লাভ

(ii) Argument with Guru

গুৰুৰ সৈতে চুক্তি

(iii) Attachment to family

পৰিয়ালৰ সৈতে সংযুক্তি

(iv) Doing homework regularly

নিয়মিত গৃহকাৰ্য কৰা

(b) The ceremony conducted during Vedic education for completing education in the Gurukula was called —

গুৰুকুল শিক্ষা ব্যৱস্থাত শিক্ষা অন্ত কৰাৰ সময়ত কৰা ধৰ্মীয় অনুষ্ঠানটো কোৱা হৈছিল—

(i) Upanayana

উপনয়ন

(ii) Vidyarambha

বিদ্যাৰম্ভ

(iii) Samavartana

সমাবৰ্তন

(iv) Karmasamapti

কৰ্মসমাপ্তি

(c) The students of the Buddhist education system were known as —

বৌদ্ধ শিক্ষাব্যৱস্থাৰ শিক্ষাৰ্থী সকলৰ নাম আছিল —

(i) Brahmachari

ব্ৰহ্মচাৰী

(ii) Bhikshu

ভিক্ষু

(iii) Shishya

শিষ্য

(iv) Jains

জৈন

(d) Nalanda was an ancient educational institution where —

নালন্দা আছিল এখন প্ৰাচীন শিক্ষানুষ্ঠান য'ত—

(i) Primary education was imparted.

প্ৰাথমিক শিক্ষা দিয়া হৈছিল

(ii) Secondary education was imparted

মাধ্যমিক শিক্ষা দিয়া হৈছিল

(iii) Higher education was imparted

উচ্চশিক্ষা দিয়া হৈছিল

(iv) Vocational training was given

বৃত্তিমূলক শিক্ষা দিয়া হৈছিল

(e) The monitorial system means —

মনিটৰিয়েল ব্যৱস্থা বুলিলে বুজায় —

(i) Appointment of brilliant students to teach the junior ones

জেষ্ঠ্য ছাত্ৰসকলক কনিষ্ঠ ছাত্ৰসকলক শিক্ষা দিয়াৰ বাবে নিযুক্তি কৰা

(ii) Appointment of teachers for supervision

শিক্ষকৰ দ্বাৰা পৰ্যবেক্ষণ কৰা

(iii) Engagement of monks for teaching

সন্ন্যাসী নিযুক্তি কৰা

(iv) Engagement of rich people

ধনী ব্যক্তি নিযুক্তি কৰা

(f) The method of teaching during the Vedic period was —

বৈদিক যুগৰ শিক্ষাপ্ৰণালীত শিক্ষণ পদ্ধতি আছিল—

(i) Reading

পঢ়া

(ii) Writing

লিখা

(iii) Recitation

আবৃত্তি

(iv) Listening and memorizing

শুনি মুখস্থ কৰা

(g) Name the first official document which sanctioned a large sum of money for the development of Indian education—

ভাৰতীয় শিক্ষাৰ বিকাশৰ বাবে বিপুল ধনবাশি মঞ্জুৰ কৰা প্ৰথম চৰকাৰী দলিলখন আছিল—

(i) Wood's Despatch

উডৰ প্ৰেৰণপত্ৰ

(ii) Hunter Commission

হান্টাৰ আয়োগ

(iii) Charter Act of 1813

১৮১৩ চনৰ চাৰ্টাৰ আয়োগ

(iv) Sargent Report

চাৰ্জেন্ট প্ৰতিবেদন

(h) The Indian Education Commission of 1882 is known as —

১৮৮২ চনৰ ভাৰতীয় শিক্ষা আয়োগক কি নামেৰে জনা যায়?

(i) Charter Act

চাৰ্টাৰ আইন

(ii) Sadler Commission

চেদলাৰ আয়োগ

(iii) Radhakrishnan Commission

ৰাধাকৃষ্ণন আয়োগ

(iv) Hunter Commission

হান্টাৰ আয়োগ

(i) The "Payment-by-result system" was first introduced by —

“ফলাফলৰ ভিত্তিত অনুদান” ব্যৱস্থা প্ৰথমে কোনে উদ্ভাৱন কৰিছিল —

(i) Mudaliar Commission

মুদালিয়াৰ আয়োগ

(ii) Hunter Commission

হান্টাৰ আয়োগ

(iii) Kothari Commission

কোঠাৰী আয়োগ

(iv) Sargent Report

চাৰ্জেন্ট ৰিপোর্ট

(j) In which year was the University Education Commission appointed ?

বিশ্ববিদ্যালয় শিক্ষা আয়োগ কেতিয়া নিয়োগ কৰা হৈছিল ?

(i) 1952

১৯৫২

(ii) 1910

১৯১০

(iii) 1948

১৯৪৮

(iv) 1964

১৯৬৪

2. Answer the following questions : **(any five)**

2×5=10

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো পাঁচটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Name *any two* important Buddhist centres of learning.

যিকোনো দুটা গুৰুত্বপূৰ্ণ বৌদ্ধ শিক্ষাকেন্দ্ৰৰ নাম লিখা।

(b) Mention *any two* reasons for the controversy between Anglicists and classicists.

প্ৰাচ্য আৰু প্ৰাশ্চাত্যৰ মাজৰ বিতৰ্কৰ যিকোনো দুটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

(c) Write about the Downward filtration theory.

নিম্নমুখী পৰিসাৰণ নীতি সম্পৰ্কে লিখা।

(d) Mention *any two* recommendations of the Wood's Despatch.

উড ডেচপাচৰ যিকোনো দুটা পৰামৰ্শ উল্লেখ কৰা।

(e) Write *any two* defects of secondary education according to the Mudaliar Commission (1952-53).

মুদালিয়াৰ আয়োগ (১৯৫২-৫৩) অনুসৰি মাধ্যমিক শিক্ষাৰ যিকোনো দুটা ত্ৰুটি লিখা।

(f) Mention *any two* recommendation of the University Education Commission regarding the aims and objections of higher education.

উচ্চ শিক্ষাৰ লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্য সম্পৰ্কত বিশ্ববিদ্যালয় শিক্ষা আয়োগৰ যিকোনো দুটা পৰামৰ্শ উল্লেখ কৰা।

(g) Mention *any two* objectives of the National Policy on Education (1986)

ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষানীতি (১৯৮৬) ৰ যিকোনো দুটা লক্ষ্য উল্লেখ কৰা।

3. Answer the following questions : (*any six*)
5×6=30

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যিকোনো ছয়টাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Write briefly about the *five* main aims and ideals of the vedic education system.

বৈদিক শিক্ষাব্যৱস্থাৰ পাঁচটা মুখ্য লক্ষ্য আৰু আদৰ্শৰ বিষয়ে সংক্ষেপে লিখা।

(b) Write about Maktab and Madrasa.

মাক্তাব আৰু মাদ্ৰাছাৰ বিষয়ে লিখা।

(c) Write a short note on Lord Macaulay's Minute.

লৰ্ড মেকলেৰৰ প্ৰতিবেদন সম্পৰ্কে এটা চমু টোকা লিখা।

(d) Write a short note on the Grant-in-Aid system.

সহায়ক অনুদান ব্যৱস্থাৰ বিষয়ে এটা টোকা লিখা।

- (e) "Lord Macaulay may be regarded as the torchbearer in the path of progress". Explain the statement.

“লৰ্ড মেকলেৰ উন্নতিৰ আলোক ধ্বজাবাহী বুলি গণ্য কৰিব পাৰি।” কথাষাৰ আলোচনা কৰা।

- (f) Mention *any five* recommendations of the Hunter Commission regarding primary education.

হান্টাৰ আয়োগে প্ৰাথমিক শিক্ষা সম্পৰ্কত দিয়া যিকোনো পাঁচটা পৰামৰ্শ উল্লেখ কৰা।

- (g) Mention *any five* defects of the curriculum in the present education system.

বৰ্তমান শিক্ষাব্যৱস্থাৰ পাঠ্যক্ৰমৰ যিকোনো পাঁচটা ত্ৰুটি উল্লেখ কৰা।

- (h) Write a brief note on Operation Blackboard.

অপাৰেচন ব্লেকবোৰ্ড সম্পৰ্কে এটা টোকা লিখা।

- (i) Write a short note on Navodaya Vidyalaya.

নবোদয় বিদ্যালয় সম্পৰ্কে এটি চমু টোকা লিখা।

4. Answer the following questions : (*any two*)
10×2=20

তলৰ যিকোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

- (a) Explain the chief features of the Vedic education system. How is it relevant to modern education? 6+4=10

বৈদিক শিক্ষাব্যৱস্থাৰ মুখ্য বৈশিষ্ট্যসমূহ বৰ্ণনা কৰা।
আধুনিক শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত ইয়াৰ প্ৰাসংগিকতা কি?

- (b) Compare the Buddhist education system with the Vedic education system. Point out the similarities and differences between the *two*. 6+4=10

বৌদ্ধ শিক্ষাব্যৱস্থা আৰু বৈদিক শিক্ষাব্যৱস্থাৰ তুলনা কৰা।
এই দুয়োটাৰ মাজত থকা সাদৃশ্য আৰু পাৰ্থক্যসমূহ উল্লেখ কৰা।

- (c) Discuss the educational activities of the East India Company in India. How did these activities influence the development of modern education? 6+4=10

ইষ্ট ইণ্ডিয়া কোম্পানীৰ শিক্ষামূলক কাৰ্যকলাপসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। এই কাৰ্যকলাপসমূহে আধুনিক শিক্ষাৰ বিকাশত কেনেকুৱা প্ৰভাৱ পেলাইছে?

main issues of the
st controversy in Indian
Discuss how this
e to an end. 6+4=10

চ্য আৰু প্ৰাশ্চাত্যৰ বিতৰ্কৰ মুখ্য
হল? এই বিতৰ্ক কেনেকৈ অন্ত